

Jeroni Salom

Temps era temps, no passava setmana que X. no anàs, almenys un cop a la setmana, al cine. Potser hi havia en la seva actitud una ànsia de revenja; la de veure tot el cine que no havia vist d'al·lot, cosa que havien fet els amics ciutadans. No canviaria per res les hores de glòria passades arrecerat a la màgia de la pantalla. És, aquesta, una experiència contada ja forces vegades i no val la pena insistir-hi ara. Motius diferents que ell mateix no sabia explicar (els més propers parlarien sens dubte de l'edat, de l'escassa qualitat del cine que ens arriba, dels t i e l l e s impresentables que ens fan p a s s a r p e r

actors i actrius, de la cada vegada més desagradable i grossera disposició arquitectònica de les sales...) l'han anat allunyant a poc a poc de la vella passió. Encara que pugui parèixer paradoxal, però X. veu millor cine que no el que passen a les pantalles. Es tracta del cine que X. escolta.

Els déus li han concedit, a X., ben pocs dons i privilegis. No l'han mancat, tot i això, de la sort, almenys ell ho creu així, de tenir una colla d'amics fidels i tolerants. Gairebé tots ells cinèfils de ronyó fort, coneixedors de les coses més extravagants i curioses del setè art (si bé no han aconseguit encara desxifrar l'enigma de *La gran dormida*, la qual, per cert, l'estiu d'enguany no hem revisitat), capaços d'allargar sobretaulas fins a hores intempestives parlant de velles pel·lícules, traient de l'oblit pel·lícules maleïdes, actors i actrius marginats, posant en solfa les quantitats de tones de femta que ens fan passar per cine. Aquest és el millor cine que veu X. El cine que "escolta" dels seus amics. Una manera

d'anar al cine que em veig amb cor de recomanar a tots aquells qui, com X., n'han perdut l'interès. Clar que per això el primer que fa falta és poder disposar d'una colla d'amistats semblants a la d'X.

A manera d'exemple, aquí teniu algunes de les millores intel·lectuals i morals que li han suposat a X el cine escoltat. X és capaç:

— De saber raonar amb prou arguments que tant Humphrey Bogart com Henry Fonda són dos mals actors. En qualsevol cas, però, el pitjor de tots és Victor Mature.

— De dir-vos a quin cine de Ciutat es va estrenar *Anaya* de Margot Benacerraf o *Okasan* de Yoko Mikusi. Les dues ho varen ser a un cine proper a Santa Catalina.

— De descobrir errors de muntatge a *El cuirassat Potemkin*. Acceptats de mala gana per l'amic procastrista d'X.

I, en fi, molts altres exemples que es podrien estendre "ad infinitum". Cal destacar, per acabar, que els amics d'X. tampoc no van gaire al cine. ❖

"A" de cineasta

Javier Matesanz

Hi ha dues coses molt complicades que sovint ens demanen als qui normalment escrivim de cinema. La primera és allò de... ¿quines són les cinc millors pel·lícules de la història del cinema? o ¿quins els cinc millors directors, actors, actrius...? Jo què sé. Només he vist un 5% del cinema que s'ha fet arreu del món (més o manco) i, a més a més, quan m'ho demanen així, de sobte, mai no em record de totes i per ventura em deix les millors i em venen al cap només les més tòpiques.

La segona qüestió polèmica, o més bé complicada, és tenir un tema enllestit per opinar cada mes. I va ser pensant amb això, fent una repassada a un diccionari de directors de cine, per tal d'inspirar-me, quan se'm va ocórrer traslladar aquesta repassada, per rigorós ordre alfabètic, a les planes mensuals de "Temps Moderns" amb les gotes de subjectivitat necessàries per justificar qualsevol article d'opinió.

Dit això, vet aquí la primera entrega, la "A de

cineasta", que no pretén fer un resum exhaustiu dels directors que comencen amb la primera lletra de l'abecedari sinó un comentari breu i absolutament aleatori, sempre segons els meus discutibles gusts i criteris qualitatis.

I com que he de fer un repàs més o manco general o li dedicaré tot l'article al meu admirat Allen (Woody), que sens dubte ho mereix. Entre altres coses per ser un erotòman neuròtic que encara creu en la paraula i el diàleg com a hilarant mitjà de comunicació; per saber-ho demostrar amb exemples; per ser el darrer romàntic obsessionat amb la parella i el seu infern; per ser un geni que, a més a més, toca el clarinet com si no fos amb ell; i perquè va signar *Manhattan* sense l'ajut de Zeus, que comunicava quan el cridaren.

La "A" dona bastant de joc. Ens permet parlar de la por de cartró pedra i sang a doll d'Argento (Dario); de la independència provocativa i fins i tot irreverent d'Arcand (Denis) i la seva "troupe", que dugué

Jesucrist mig despullat fins a Montreal; de l'èpica i grandiloqüència plena de pretensions d'Annaud (Jean-Jacques) que, malgrat tot, ha signat films apassionants com la intrigant i malaltissa *El nombre de la rosa*, que ens permet perdonar-li l'embaïadora *El amante*, de la vocació coral ressuscitada fa no res i que ens ha tomat un Altman (Robert) en plena forma i més càustic que mai (una relliscada *Prêt-à-Porter* la té qualsevol); o del mestre Aldrich (Robert), que ens explicà *¿Qué fue de Baby Jane?* entre d'altres genialitats.

En queden molts a la butxaca. Lògic, un diccionari és un diccionari i un article, un article, que, a més a més, em permet el capritx (al cap i a la fi ha estat idea meua fer aquest succint recull) de deixar per al final dos noms propis com Almodóvar (Pedro) i Aranda (Vicente). Dos dels cineastes més personals del cinema espanyol, que han tengut el detall de començar el seu llinatge amb "A", la qual cosa em permet obrir el breu repàs nacional amb dos autors de pes.